

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno diplomantky: Bc. Anna Kostková

Název práce: *De gedachtenwereld van een dader verbeelden in een literair werk – mag dat? Een analyse aan de hand van het oeuvre van Kristien Hemmerechts*

Myšlenkový svět pachatele v literatuře – smí se to? Analýza na příkladu díla Kristien Hemmerechts

Vedoucí práce: PhDr. Irena Kozmanová, Ph.D.

Oponentka: Mgr. Jana Pellarová

Diplomová práce Anny Kostkové, psaná v nizozemštině, dle mého splňuje základní předpoklady na ni kladené:

čítá 113 stran, z toho 102 stran textu, obsahuje klíčová slova, abstrakty v češtině, nizozemštině i angličtině, obsah, úvod, vymezení tří klíčových otázek pro analýzu a podle nich pak i členěné kapitoly, dále závěr a seznam primární i sekundární literatury. Obsahuje i rozsáhlý a pro práci zásadní Závěr/Conclusie (str. 97), přestože v obsahu na začátku práce na něj není uveden odkaz.

Diplomantka si pro zpracování svého tematicky velice náročného zadání diplomové práce zvolila následující postup: stanovila si tři základní otázky a na jejich základě se poté pokusila analyzovat román belgické autorky Kristien Hemmerechts *De vrouw die de honden eten gaf*, inspirovaný osobou manželky a spolupachatelky několikanásobného vraha dětí Marca Dutrouxe. Analýzu často doplňuje srovnáním s knihou belgicko-italské autorky Nicole Malinconi *Vous vous appelez Michelle Martin*, o které se na rozdíl od toho, co je uvedeno v českém abstraktu práce, nedomnívám, že je to román. Diplomantka sama později knihu označuje za non-fiction, neboť se jedná o soubor autorčiných rozhovorů s Michelle Martin.

1) V čem bych určitě chtěla diplomovou práci pochválit?

Jednoznačně za odvalu ve volbě nesmírně náročného tématu dotýkajícího se nejen oblasti literatury, ale i filosofie, etiky, morálky, psychologie, a dokonce i kriminalistiky. Tím spíše, že diplomantka v úvodu otevřeně uvádí, že se jí toto téma dotýká velice i osobně, a to na základě dřívějších, ale i velice nedávných zkušeností. Zpracovávat literární a odborné texty o takové tragédii a o velkém kolektivním i individuálním traumatu, jako byla v Belgii aféra Dutroux, a přitom se vypořádávat s vlastním traumatickým zážitkem chce velkou vnitřní sílu a motivaci.

Veliký dojem na mne také udělal rozsah primární a sekundární literatury, vědeckých a novinových článků, recenzí, rozhovorů a videí, se kterými kolegyně Kostková při svém výzkumu pracovala. Zároveň si ovšem uvědomuji nebezpečí, jaké s sebou konzultování a zpracování tak velkého množství informací může přinášet: lapidárně řečeno hrozí, že se v nich člověk „utopí“, aniž by dokázal dojít k nějakému jednoznačnému závěru. Oceňuji, že diplomantka toto nebezpečí podstoupila a že k určitým závěrům došla.

Pokud mohu posoudit, tyto prameny jsou také velice poctivě a pečlivě citovány, z čehož vyplývá, že tuto část psaní vědeckých prací si diplomantka zdárně osvojila. Poznámkový aparát je rozsáhlý a přesný. Jedinou pochybnost mám u poznámky č. 132, kdy mi není jasné, co se vlastně cituje.

2) Za co bohužel pochválit nemohu?

Největším úskalím při posuzování této diplomové práce pro mě bohužel bylo její jazykové zpracování. Text obsahuje značné množství překlepů (několikrát se objevuje slovo „stam“ místo „stem“), pravopisných chyb, např. v psaní velkých písmen (spojení „zaak-Dutroux“ se píše s malým písmenem) nebo u členů („het verwerking“), nesprávné slovesné vazby, chybné používání předložek, sporné použití anglicismů, kdy dochází k posunutí významu (za všechny např. používání slovesa „claimen“ ve významu „tvrdit“). Asi nemá význam tu všechny vypočítávat. Většina z nich by navíc byla snadno odstranitelná, stačila by ještě jedna vlastní pozorná korektura, případně přečtení práce rodilým mluvčím. Lidsky chápu, že kolegyně Kostková byla pod velkým časovým tlakem, aby se jí podařilo práci v termínu odevzdat, a to poslední pozorné čtení už asi nestihla, ale bohužel nemohu jinak než konstatovat, že na kvalitě jejího textu se to značně podepsalo.

3) Na co bych se ráda zeptala?

Za jeden z velkých přínosů této diplomové práce považuji množství otázek, které diplomantka svou analýzou obou textů nadnáší a vyvolává. A osobně bych řekla, že její práce je nejsilnější právě v těch místech, kdy opouští sekundární prameny a přichází se svým vlastním míněním, byť třeba pro mne kontroverzním. Paradoxně je to jedna z věcí, kterými mi připomíná autorku, kterou si pro svůj rozbor vybrala, Kristien Hemmerechts. Několik z těchto otázek zde uvádím, aniž bych si myslela, že je třeba je během obhajoby zodpovědět všechny:

- a) V práci se často mluví o obtížném vypořádávání se s traumaty způsobenými závažnými zločiny v rámci (belgické) společnosti. Ráda bych se kolegyně Kostkové zeptala, zda a jakou roli by tedy v tomto procesu měli mít literární tvůrci a spisovatelé. A potom také jak se ve světle toho dívá na celou tvorbu (het oeuvre) a roli Kristien Hemmerechts v belgických či vlámských veřejných debatách v posledních desetiletích.
- b) Velkou výzvou v rámci analýzy textů v této diplomové práci byla podle mne hranice mezi rozbořením motivů jednání literární postavy Odette (Hemmerechts) a skutečného člověka Michelle Martin (Malinconni). Ráda bych se zeptala, do jaké míry diplomantka vnímá (anebo naopak nevidí) rozdíl mezi nimi?
- c) Pro své vlastní lepší porozumění bych ráda věděla, v čem spočívá podle kolegyně Kostkové rozdíl mezi pojmy „medeleven“ a „medelijden“?
- d) Na str. 34 diplomové práce se v shrnutí první části píše o „de inzichten in de menselijke conditie“. Mohu poprosit o vysvětlení či přiblížení pojmu „menselijke conditie“?

Otázek by bylo více. A právě jejich četnost a vlastně i ona jistá kontroverznost uchopení a zpracování této diplomové práce mě vedou k poděkování, že diplomantka na tuto velkou výzvu i přes své deklarované pochybnosti přistoupila a práci napsala. Jsem totiž přesvědčená, že právě v této době, plné kontroverzí a hledání toho, co se ještě „smí“, je třeba upozorňovat na to, že ačkoliv my – obrazně řečeno – krmíme psy, svět je plný sklepů, ve kterých umírají děti.

Tuto diplomovou práci tímto doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

Mgr. Jana Pellarová
Rokycany, 5. září 2024